

N:o 19.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. HUSS.

Telefon: Vasa 619.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 1 December 1896.

Expedition: Kungstensgatan 56.

Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre.

Annonpris 20 öre pr petitrad.

16. Årg.

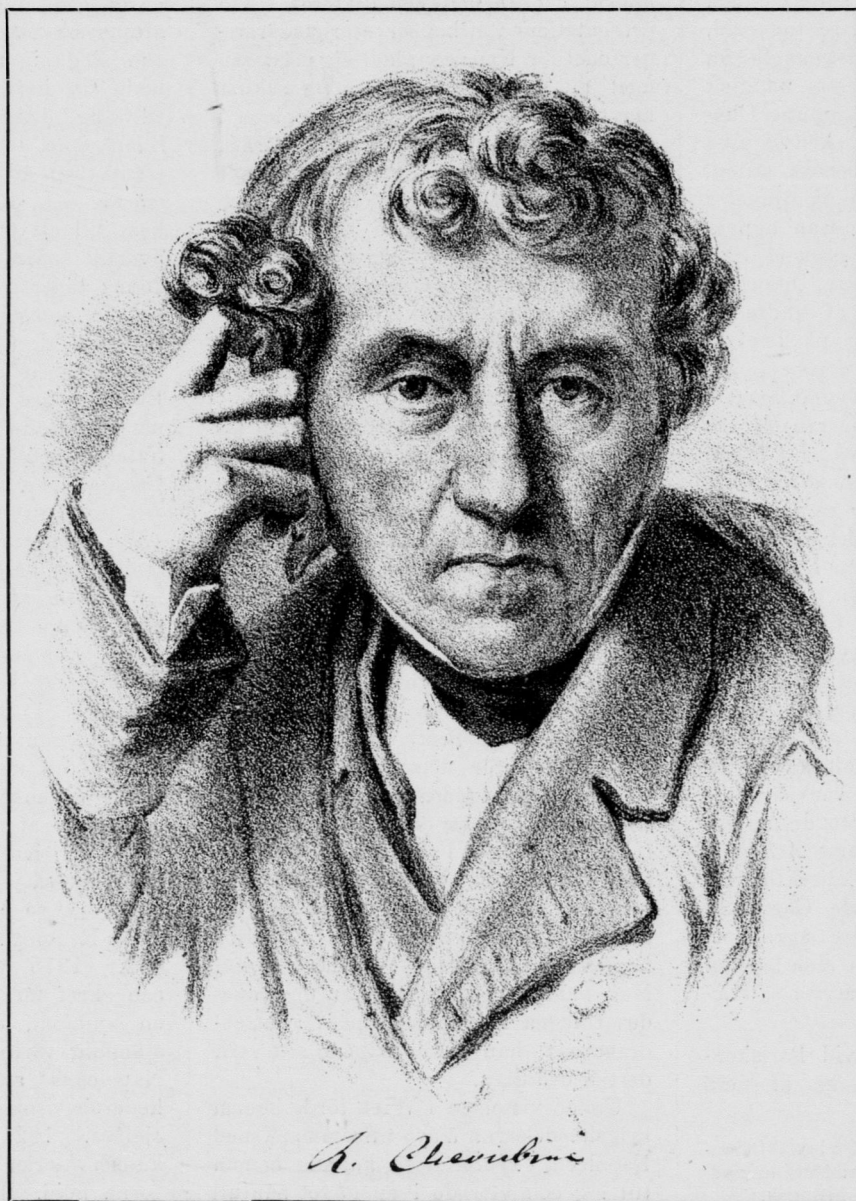
Cherubini och hans Requiem i C moll.

Hilharmoniska sällskapet har i dessa dagar hedrat sig sjelft och beredt oss en mycket hög konstnjutning med utförandet af Cherubinis härliga C-moll-Requiem. Då man talar om Cherubinis Requiem, menar man vanligen detta, ehuru han skrivit ännu ett i D moll. Det stora i C för blandad kör och orkester gafs första gången den 21 jan. 1816 i katedralen i S:t Denis, och bland andra gånger sedermera särdeles högtidligt vid Boieldieus begrafning i oktober 1834. Det andra Requiem i D för endast mansröster skref han 1836 och hade bestämt det för sig sjelf. Att Cherubini skref detta endast för mansröster säges ha förorsakats af en kyrkofurste, som under inflytelse af restaurationens bigotta tendenser sökte upplifva en förr i Frankrike gällande förordning att fruntimmersröster ej fingo användas i kyrkosång. Vi återkomma till det nu gifna Requiem, men vilja först kasta en blick på dess kompositörs lif och verksamhet.

Luigi Cherubini — äfven egande förnamnen Maria Zenobio Carlo Salvatore — föddes den 14 september 1760 i Florens. Han har sjelf uppgifvit den 8 september som sin födelsedag, men enligt kyrkböckerna är detta

ett misstag. Då hans fader var anställd vid Pergolateatern i Florens som »maestro al cembalo» (den som hade att ackompanjera recitativa), så kunde han mycket tidigt få musikundervisning i hemmet. Sex år gammal spelade han

redan med rätt s'or färdighet klavér, och medan han under det han växte upp åtnjöt teoretisk undervisning, väckte han förvåning med större och mindre kyrkomusikkompositioner. År 1778 blef han af storhertigen af Toskana (den sedermera tyske kejsaren Leopold II, känd som stor gynnare af tonkonsten) sänd till Bologna för att der studera hos Sarti, under hvars stränga tillsyn han fördjupade sig i studiet af Palestrina och tillagnade sig den polyfona stilen. Han erkänner sjelf, att »han hade Sartis råd och exempel att tacka för sin utbildning i kontrapunkt samt i kyrklig och dramatisk tonkonst». Sedan Cherubini till år 1779 endast komponerat kyrkomusik, fick han 1780 i Alessandria uppförd sin första opera, *Quinto Fabio*. Därefter följde *Armida* (Florens 1782), *Adriano in Siria*, *Il Messenzio*, *Lo sposo di tre* (Venedig 1783), *Idalide*, *Alessandro nell' India* (Mantua 1784).

Ehuru han i dessa operor slöt sig till sina föregångare, utmärkte sig dock hans stil för ett särskildt behag. År 1784 kallades han till London, då han redan genom dessa operor vunnit rykte, och der gjorde han lycka med sin opera *La finta principessa*. Hans följande verk för scenen, *Giulio Sabino*, gjorde deremot komplett fiasco, och djupt sårad öfver att såväl publik som kritik uttalade sin förkastelsedom öfver densamma begaf han sig 1786 till Paris, der han uppehöll sig en längre tid.

I slutet af 1787 finna vi Cherubini i Turin, der han fick uppförd *Ifigenia in Aulide*, den sista af hans i den tidens moderna stil skrifna operor. År 1788 begaf han sig åter till Paris, der han tänkte uppehålla sig någon tid men kom att stanna för alltid. Härtill bidrog mycket vänskapen mellan honom och hans landsman Viotti, den berömda violinisten, som nu lefde i Paris som opera- och teaterledare. Striden mellan Glucks och Piccinis anhängare var i full gång, när Cherubini slog sig ned i den franska hufvudstaden och gaf åt den begåfvade konstnären tankar en ny riktning. Cherubini trädde icke, så italienare han än var, på sin landsmans sida. Gluck hade uppenbarat en ideellare tonverld, en mera upphöjd musikalisk tragik, än Piccini var mäktig, och detta undgick ej den tänkande, samvetsgranne Cherubini. Hade han förut skrifvit sina operor i den lättare italienska stilen, så trängde han nu mera på djupet i sitt musikaliska arbete. Han uppenbarar detta redan i *Demophon* (1788), som gafs på Stora operan, utan att dock vinna erkännande af andra än fackmännen, vidare i de på Théâtre Feydeau gifna operorna *Lodoiska* (1791) och *Elisa* (1794) men synnerligast i den odödliga tragiska operan *Medea* (1797), hvilken efterföljdes af *L'Hôtelier portugaise*, och i *Les deux journées*, som vi känna under namnet *Vattendragaren*, detta mästerverk, som ännu håller sig uppe på nutidens scener och kan sägas hålla medelvägen mellan den stora franska operan, till hvilken »Medea» hör, och den genom Grétry och Méhul då redan betydligt utvecklade komisk-romantiska operan. Ämnet till »Vattendragaren» är, som bekant, hemtadt från franska revolutionen, för hvilken Cherubini själf var nära att falla offer.* Efter »Vattendragaren» följde *Anacreon* (1803) samt *Achille à Scyros* (1804). Som musikdirektör vid Théâtre Feydeau dirigerade Cherubini själf dessa operor, af hvilka några blott lefva i vårt minne genom sina härliga uvertyrer (»Medea», »Anacreon», »Lodoiska» etc.)

Cherubini blef 1795 vid Pariskonservatoriets organisering en af dess

inspektörer. Hans framgångar i den franska hufvudstaden hämmades emellertid, då Napoleon kom till makten. Cherubinis sjelfständighet stötte denne för hufvudet, hvarför han skänkte sin gunst åt andra deraf mindre förtjente musiker än Cherubini, såsom Spontini, Lesueur, Paisiello, Paër, Zingarelli och andra. Ett par exempel på förhållandet mellan herskaren och konstnären må anföras. Då Napoleon återvände som segrare från sitt andra italienska fältåg till Paris, uppmanades Cherubini af sina kamrater vid konservatoriet att öfverlåta en af honom förut komponerad »marche funèbre» för sorgfesten öfver de stupade äfvensom en festkantat. Efter utförandet af dessa erhöll han ej ett ord till erkännande af Napoleon, som i stället prisade Paisiello och den flacke Zingarelli såsom århundradets första och mest efterföljansvärda mästare. »Paisiello kan jag möjligen gilla», svarade Cherubini, »men Zingarelli...?» Napoleon vände honom förtörnadt ryggen och kunde aldrig förlåta djerfheten att motsäga honom. Detta visade sig vid deras andra sammanträffande, hvilket egderum i dagarne då generalen blef förste konsul och republikens diktator. Vid presentationen af konservatoriets lärarepersonal för Napoleon, höll sig mästaren med flit i bakgrunden. »Jag saknar herr Cherubini!» utropade Napoleon i skarp ton. Då Cherubini trädde fram, började Napoleon på ett utmanande sätt att å nyo höja Paisiello och Zingarelli till skyarne och tillade: »Er musik, medborgare Cherubini, är allt för bullersam!» Cherubini svarade ironiskt: »Jag finner, medborgare konsul, att ni endast tycker om sådan musik, som tillåter er att tänka på statsangelägenheter.»

År 1805 uppförades Cherubini att skriva en opera för Wien, der då hans »Lodoiska», som så entusiastiskt mottagits i Paris, först uppfördes och der efter den nya operan *Faniska* (febr. 1806) gick öfver scenen på Kärnthner-theatern. Haydn, med hvars arbeten Cherubini gjort bekantskap i Paris och hvilken utfödde ej så ringa inflytande på hans konstnärsskap, gaf stort erkännande åt detta mästarens verk, och äfven Beethoven istresserade sig mycket för detsamma. Man vet att Cherubini, under det år han jemte sin hustru och en dotter uppehöll sig i Wien, trädde i personlig beröring med de nämnda stora tyska mästarna och att han vid Haydns död komponerade en sorgkantat, som med stor högtidlighet utfördes i konservatoriet. Man känner ock, att då han uppmanades tillägna Haydn sin opera »Vattendragaren», han ansåg sig och sitt verk dertill ovärdiga.

Under vistelsen i Wien förde honom krigshändelserna å nyo tillsammans med Napoleon. Triumfatorn kallade honom till sig och yttrade i en något hänfull

ton: »Efter ni nu är här, monsieur Cherubini, skola vi göra musik tillsammans!» Och Cherubini nödgades sålunda anförda de konserter Napoleon föranstaltade på tyske kejsarens lustslott Schönbrunn. Han erhöll visserligen sitt honorar härför, men af utmärkelser, som härskaren annars slösade på sina favoritkomponister, föll ingen på Cherubinis lott, icke en gång efter uppförandet i Paris (1809) af hans opera *Pygmalion*, som likväl vann kejsarens bifall.

Nedstämd af detta tillbakasettande och äfven ej fullt förstådd af publiken drog han sig nästan ifrån all musikalisk verksamhet och egnade sig i sällskap med sin lärde vän Desfontaines ifrigt åt — botaniken. År 1808 följde han jemte sin lärjunge Auber furstens af Chimay inbjudning till hans vackert belägna slott. Äfven der sysslade han ifrigt med botanik. En tillfällighet förde honom åter till hans konst. I den lilla staden Chimay skulle Cecilia-dagen firas med en messa, och man hade ingen sådan, lämplig för stadens musikaliska krafter. Cherubini anmodades skriva en sådan, men nekade barskt att göra det. Då Cherubini nästa gång infann sig till det vanliga aftonsamkvämet i furstinnans salong och slog sig ned vid bordet, der han hade sitt herbarium, fanns der liksom tillfälligt ditkommen en hög notpapper. Snart fann det öfriga sällskapet honom i full fart att skriva, men låtsade ej märka det, och så gjorde han ett utkast till ett trestämmigt kyrie i F dur, hvartill sedan slöt sig en hel messa i denna tonart. Cherubini var återvunnen för konsten och började åter odla ett fält, der den nu fullkomnade mästaren skulle lemna den rikaste skörd. Efter denna vändpunkt i hans konstnärslif egnade han sig mindre åt operan. Ytterligare skref han dock för scenen *Crescendo*, en liten komisk opera (1810), *Les Abencerages* (gifven på Stora operan 1813 utan framgång, ehuru densamma jemte den berömda uvertyren innehåller skatter af skön och djuptänkt musik), vidare två tillfällighetsverk i förening med andra komponister: *Bayard de Mézières* (1814) och *Blanche de Provence* (1821) samt slutligen den sista stora operan *Ali Baba* (1833), bearbetning af ett manuskript från äldre tid. Hans kyrkokompositioner från denna tid blefvo af mera betydelse, så hans stora för Karl X:s kröning komponerade messa i A, en C-dur-messa, ett bärligt »Ave Maria» och hans nämnda båda Requiem.

År 1815 var Cherubini i London och skref för Filharmoniska sällskapet en symfoni, en uvertyr och en fyrstämmig vårhymn med orkester. Efter Napoleons störtande tillföll honom hedersbevisningar och äreställen af sig själfva. 1821 blef han direktör för konservatoriet och lyfte detta till sin forna höjd. Han drog sig tillbaka från

* Se i detta nummer berättelsen »Cherubini under revolutionen», hvari hans behandling af sansculotterna är fullt historisk.

all verksamhet ett år före sin död, hvilken inträffade den 15 mars 1842 i Paris, och hans begrafning firades med stor högtidlighet. Cherubini var gift med Cécile Tourette, dotter af en kammarmusikus, och ingick detta äktenskap 1793, midt under revolutionens skräckvälde.

En egenhändig förteckning öfver Cherubinis verk upptager: 11 stora Messor, 2 Requiem, flera delar af messor, ett Tedeum med orkester, 4 Litanior, 2 Lamentationer, 1 Oratorium, 38 Motetter, Gradualer, Hymner etc. med orkester, 20 Antiphonier; 13 italienska, 16 franska operor, många Arior, Duetter o. s. v., inlagda i operor, 1 ballett, 17 stora Kantater och annan tillfällighetsmusik med orkester, 77 Romanser, Sångar o. s. v., 8 Hymner och Revolutionssångar med orkester, flera Kanons, Solfeggier, en uvertyr, en Symfoni, Marscher och Kontradansar; 6 Stråkvartetter, 1 Qvintett, 6 Pianosonater, Sonat för två orglar, Stor Fantasi för piano m. m.

Biografier öfver Cherubini har man af Loméne (pseudonym »Homme de rien», 1841), Miel (1842), Place (1842), Piccianti (ital. 1844), Rochette (1843), Gamucci (ital. 1869) och Bellasis (engelsk 1874).

Cherubinis C-moll-Requiem, nu gifvet af Filharmoniska sällskapet, hade man senast tillfälle att höra härstädes på den minnesfest, som gafs i Musikaliska akademien den 14 januari 1886 öfver Ludvig Norman, hvilken särdeles värderade detta verk.

Texten till Cherubinis Requiem är den vanliga latinska dödsMESSANS, och dess särskilda afdelningar utgöras här af 1) Introitus, 2) Graduale, 3) Dies iræ, 4) Offertorium, 5) Sanctus, 6) Pie Jesu och 7) Agnus dei. Vid utförandet af detta verk för tio år sedan innehöll denna tidning en särskild artikel öfver detsamma. Vid detta tillfälle må anföras Edv. Hanslicks träffande omdöme om detsamma, hvilket här meddelas.

Cherubinis Requiem i C moll hör till de allt igenom ädla och konstnärligt fulländade uppenbarelser af »musica sacra», hvilka aldrig böra hemfalla åt glömskan. Det verkar visserligen djupare och starkare i kyrkan, der den högtidligt dystra karakteren hos denna komposition motsvaras af en lokal stämning hos åhörarna, men utförandet i konsertsalen blifver alltid tillika värde-mätaren och diplomaten för den rent konstnärliga makt, som den kyrkliga insignier afklädda tondikten i och för sig utöfvar. Verket är byggt i stora, enkla proportioner, klart och bestämdt till sina tendenser, genomandadt af äkta skönhetsinne och med religiös, ehuru ej trångbrästadt kyrklig karakter. Den energiske dramatikern Cherubini blickar omissskänligt fram i

»Dies iræ», men förfaller aldrig till det operamessiga. Slutande sig till italiensarna och Mozart, ej så rikt på uppfinning men mera helgjutet och stilriktigt än dennes Requiem, bildar Cherubinis verk ett af de mest karakteristiska motstycken till J. S. Bachs andeliga kompositioner, mot hvars rastlösa kontrapunktik och konstfullt upptornade polyfoni det tager sig ut som en genom ädel enkelhet verkande byggnad vid sidan af en med otaliga spetsbågar, torn och stenarabesker uppåsträfvande katedral. Hela verket igenom utvecklar Cherubini med mästarens fria säkerhet sin stora harmoniska konst utan att någonsin vilja imponera med konstlade effekter. Ja, med undantag af »quam olim Abraham promissisti», med den traditionellt gifna fugan, finner man knappt i hans Requiem någon specifikt »lärdd musik». Från början till slut klingar den fylliga fyrstämmiga kören, ingen solosång (eller soloqvartett såsom i Mozarts Requiem) afbryter den majestätiska tonströmmen, intet instrumentalsolo orkestrernas allvarliga samklang. En stor allmänkänsla besjalar denna dödsMESSA. Den individuella smärtan öfver en oss kär afliden träder alldeles tillbaka för idén om en allas eviga ro och en sista dom öfver alla. Cherubinis Requiem når liksom dikten själf sin höjdpunkt i »Dies iræ»; med gripande åskådlighet förkroppsligar här tondiktaren den idé menniskor under årtusenden haft om en verklig yttersta dom efter verldsundergången; basunstötarna och det verldsförstörelsen tecknande gongongslaget verka här med förfärande kraft. En himmelsk frid ligger öfver de långsamma, känsliga satserna, såsom »Tu suscipe» och »Pie Jesu», utan att någon sentimental pjunkighet verkar störande. Gripande skön är i synnerhet den sist nämnda satsen. Detta Requiem bortdöende slut, som skildrar ett småningom försvinnande af all lifskraft och ingående i den eviga hvilan, tillhör Cherubini ensam och kröner hans Requiem till ett verk, som efter Schumanns yttrande »står utan like här i världen».

En nordisk musikfest vid Stockholmsutställningen 1897.

Den 4 sistlidne oktober hölls, såsom vi redan förut i korthet omnämnt, å Musikaliska akademien härstädes ett möte af ett 30-tal personer, intresserade för anordnandet af en stor nordisk musikfest vid den blifvande Stockholmsutställningen. Vid sammankomsten tillsattes en komité, med uppdrag att närmare utreda och förbereda frågan och i denna komité invaldes hrr underståthållaren von der Lancken, ordförande, kammarherren Burén,

förste hofkapellmästaren Nordqvist, hofkapellmästaren Henneberg, director musices Hedenblad, dr Svedbom, direktören O. Samson, doktor Myrberg kamreraren J. May och professor Hallström.

Tanken att anordna en musikfest liknande den i Köpenhamn 1888, framkastades först af kammarherren Burén och kamreraren May och har vunnit liflig ankläng inom våra musik-kretsar. Otvifvelaktigt skulle också en dylik fest, på samma gång den vore ett återgäldande af danskarnes artighet vid nämnda tillfälle, bli en synnerligen stor dragningskraft till utställningen. Man måste emellertid bereda sig på att öfvervinna de stora svårigheter, som nödvändigt komma att ställa sig i vägen innan definitivt beslut fattas.

Ett kostnadsförslag har uppgjorts med det resultat, att företaget kan realiseras om blott en stark ekonomisk rygg kan erhållas. Man har beräknat den garanti som erfordras till omkring 15 å 20 tusen kr. En hel del redan beslutade anordningar vid utställningen liksom först och främst utställningen i sin helhet ha starkt engagerat våra mecenater och kapitalister, men icke desto mindre har detta nya projekt mötts af sympatier, och en betydande del af garantibeloppet har redan under hand tecknats.

Den andra viktiga frågan är lokalfrågan. Utställningens förvaltningsutskott har med största välvilja mött af komiterade gjord hemställan i ämnet samt förklarat sig villigt att för festen upplåta trädgårdshallen. Utskottet har vidare förklarat sig villigt att inlägga trögolf i hallen, hvilket strider mot det ursprungliga programmet. Emellertid återstå ännu en del punkter att afgöra. Slutligen är man ej fullt säker huruvida lokalen fullt lämpar sig till konsertsalong; den är nämligen 70 fot lång och blott 18 fot bred, men ganska hög. Bäst vore naturligtvis, om man kunde erhålla en särskildt för ändamålet uppförd byggnad, men en sådan skulle bli ganska dyr.

Man torde dock kunna hoppas att i vårt land verldsbekant såsom musikaliskt, en eller flera för musiken intresserade personer skola vara villiga att härför göra en pekuniär uppoffring. Vid den stora sångarfesten i Kristiania förliden vår uppbyggdes en särskild konsertsalong, rymmande 6,000 personer och som kostade omkring 30,000 kronor, uteslutande insamlade genom bidrag från intresserade personer.

Att bestämma omfånget för festen har inom den stora komitén uppdragits åt hrr Nordqvist, Henneberg, Svedbom och Hedenblad. Den är emellertid i alla händelser afsedd att omfatta orkestermusik, vokal- och instrumentalmusik samt dessutom kammarmusik och sång. Programmet skulle

innefatta enbart alster af nordiska kompositörer, och man beräknar, att det skulle erfordras tre stora och två smärre konserter.

Estraden har beräknats kunna rymma 500 personer. I den köpenhamnska musikfesten deltog omkring 200 svenskar och norrmän och man har tänkt sig att nu se ungefär samma antal norrmän och danskar som sina gäster.

F. statsrådet G. Wennerberg har åtagit sig uppdraget att fungera som ordförande vid musikfesten för den händelse en sådan, hvilket nu synes ganska antagligt, kan komma till stånd.

Musikbref från Norrköping.

Musikaliska sällskapet, som haft en ganska vacker glansperiod, fastän det är länge sedan, har nu i oktober återupptagit sin verksamhet. Det har ofta i lokalpressen blifvit påpekadt, att musiklivet ej pulserar synnerligen lifligt, vare sig i samhället i sin helhet eller inom Musikaliska sällskapet, som, säga hvad man vill, fört ett ganska tynande lif; under senaste året hvilade det helt och hållet. Ombyte af ledare har nu åter skett. Efter musikdirektör And. Nilsson har nu antagits hr E. Düring.

Såväl de allmänna sammankomsterna som körrepetitionerna hafva begynt, och man hoppas, att sällskapets verksamhet skall stegras, ehuru kören är ännu jemförelsevis fåtalig. Men det tyder alltid på dödsryckningar, då man i ett musiksällskap måste tillgripa té, gluntsång och dans för att få dess medlemmar tillsammans.

Düringska kören, hvars stiftare och ledare hr Düring är, har äfven på hösten återupptagit sina sångsammankomster. Då hr D. är en dugtig ledare af manskörer, har kören för afsigt att vid någon tilltänkt musiktäflan uppträda i hufvudstaden under utställningen nästa år.

På grund af framställning från musikdirektören And. Nilsson har drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige bevilja andra lifgrenadierregementets musikkår, som väl meningen vore få stationerad i Norrköping, ett anslag af två tusen kronor om året emot skyldighet för kåren att å sön- och helgdagar under sommarmånaderna utföra musik 25 å 30 gånger, 1 å 1½ timme hvarje gång, å någon af stadens offentliga platser. Detta förslag kommer nog att helsas med tillfredsställelse, och en af de lämpligaste platserna för utförande af regementsmusik vore den rymliga och vackert belägna Folkparken.

Följetong.

Cherubini under revolutionen

af C. Haass.

(Forts. och slut.)

Idt uti revolutionen höll sig dock det litterära och konstnärliga lifvet uppe. Den franska sorglösheten och andliga elasticiteten möjliggjorde att till och med i de stormigaste tider de musikaliska och teatraliska nöjena icke försvunno från ytan af det offentliga lifvet. *Les extrêmes se touchent!* På dagen guillotinerades, om aftonen sjöngs och spelades å öfverfyllda teatrar. Revolutionen behöfde de fredliga konsterna till sitt förhållande, och sånggudinnorna måste nolens volens bekväma sig till republikens tempeltjänst. Så hände det Méhul, att en opera, som olyckligtvis icke innehöll något som rörde politiken, blef struken af den jakobinska censuren, emedan ordet »liberté» icke en enda gång förekom i texten, »ty», slöt den med censuren ombetrodde medborgaren Baudrais, »det är otillräckligt om en dikt icke innehåller något emot revolutionen, den måste äfven verka för densamma». Så mycket farligare var det att genom otidsenligt förhållande utmana de politiska maktinnehafvares kritik. Detta bevisade en händelse, som tilldrog sig vid en teaterföreställning under Cherubinis direktion. Efter Tailleristormningen hade några välvilliga rådgifvare till den kungliga familjen rådt Marie Antoinette att med sin förtjusande dotter och den vackra dauphin visa sig för publiken. Drottningen hade därför med sina båda barn infunnit sig på teatern. Det var sista gången, som den olyckliga tyska furstedottern offentligt uppträdde i den ödesdigra egenskapen af Frankrikes drottning. Man gaf Gretrys »Evenements imprévus» med den omtyckta Dugazon i soubrettrolen. Drottningen sågs redan vid inträdet i logen sorgset stämd, men de oväntadt varma bifallsytringar, hvarmed hon mottogs, rörde henne djupt. Man såg henne upprepade gånger torka ögonen. Den lille kronprinsen, som såg sin mor gråta, smög sig intill hennes knän liksom för att lugna henne. Hon drog barnet närmare sig. Stillatigande syntes alla hysa deltagande för den högt uppsatta kvinnans beklagansvända belägenhet, men då Dugazon i en duett sjöng följande strof:

»J'aime mon maître tendrement
Ah, combien j'aime ma maîtresse!»

och dervid med handen på hjertat blickade upp på drottningen, så att en hvar förstod den tydliga anspelning denna i sig själf oskyldiga hyllning innehöll, då uppstod en väldig storm bland de

närvarande sansculotterna. Några af dem sprungo upp på scenen, och utan tvifvel hade sängerskan med lifvet fått plikta för sin djerfhet, om icke hon blifvit undagömd af några kamrater. Ridån föll och ett förfärligt tumult uppstod. Förbannelser utstöttes mot österrikiskan, vilda skrikhalsar sträckte knutna näfvar upp mot den kungliga logen, då kommo musikerna på den lyckliga idén att spela upp Marseillaisen. Cherubini lemnade dirigentplatsen, men under det huset darrade på sin grund af revolutionshymnens skallande toner, lyckades drottningen med sina barn att under skydd af några officerare vid nationalgardet komma oskadd till sin vagn. Denna tilldragelse på teatern var orsaken till den ofvan nämnda gatuscenen. Man hade erinrat sig mademoiselle Dugazons sjelffrådiga djerfhet, och den unga republikens säkerhetsvaktare hade nu fått det infallet att grundligen känna på pulsen alla pariserkonstnärers och konstnärinnors politiska samveten. Likasom man gjort afräkning med monarkien, ville man också göra sig af med alla rojalistiska element i konstens tempel och uppdrog denna rensning åt »hufvudafskäraren» Jourdan. Den till en väldig människoskara växande sansculotthopen drog från gata till gata, hemtade sångare och sångerskor, komponister och virtuoser ur sina bostäder för att efter Marseillaisens toner katekiseras deras republikanska sinnelag. Ve dem som vägrade instämma i revolutionshymnen! Äfven Cherubini, hvars förhållande under den der teaterföreställningen varit illa sedt af jakobinerna, hörde till dem man tillämnade ett besök.

Den dystra septemberhimlen hade börjat klarna. Den med dimman kämpande solen stod som en eldkula bakom den gråa molnväggen, till dess äntligen ett strålknippe skingrade molnen och lät dagens strålande stjärna träda fram med seger. Det första varma ljuset föll in genom balkongfönstret i ett litet af en trädgård omgifvet hus vid Champs-Élysées och kysste rosen, som under bilden af musikens skyddspatronessa stod på Cécile Tourettes gamla klaver i Cherubinis rum. Huru och med hvem taflan och klaveret kommit hit är icke svårt att gissa. Vi veta alltså hvilken den morgonfriska unga fru är, som liflig och glad likt en lättbevingad fågel sysslar i rummet bredvid. Med henne hade den afskedade kapellmästaren vid den kort förut stängda italienska operan ur revolutionsstormarnes förödande bränningar lyckligt och väl lupit in i äktenskapets lugna hamn, der i ett väl ordnad, om också anspråkslöst hem kärlek och konst i harmonisk vaxelverkan beredde honom en sällhet, som gjorde honom skadelös för hvad han förlorat och tillförsäkrat honom hvad den fridlösa världen ej kunde

bjuda honom. Derom vittnade de under denna tid framträdande och uppkomna tondikterna, framför allt den intagande operan »Elisa», som en bekant tysk musikestetiker kallar »en spegel af den lycka, för hvilken han hade sin Cécile att tacka».

Med kompositionen af denna opera var han denna dag sysselsatt. Tyst och stilla är det i den unge mästarens behagliga arbetsrum. Af dagens larm ljuder endast ett svagt eko dit in och stör ej friden i det trefliga konstnärshemmet. Den vid skrifbordet skapande tondiktaren reser sig och går fram till klaveret för att spela igenom den nyss skrifna romansen. Céciles barnsligt täcka och leende ansigte tittar fram ur en kokett hvit morgonmössa, andäktigt lyssnande vid den halföppna dörren. Det var en bild af den soligaste husliga lycka, den ljufvaste harmoni.

Då bryter med ers en stormflod in, Jourdan närmar sig med sina vilda hopar. Gata, gård och hus äro på en gång fyllda af vedervärdiga gestalter. Ett kolfslag öppnar dörren. Med glödande blick står sansculottechefen i den unge mästarens arbetsrum, följd af de högt larmande frihetsmännens påträngande skara.

Med tillkämpadt lugn slog Cherubini igen klaveret och trädde fram emot Jourdan, som om det gälde en alldaglig sak. Den unga frun deremot förlorade alldeles fattningen. Hon visste ju att hennes man var en utpräglad rojalist, som ej stack under stolen med sin öfvertygelse, hon visste också att han med sin pedantiska bestämdhet och fasta karaktär förr skulle gå under än simma med strömmen och falla undan. I denna hjerteängest slog hon sig på ett försvar, redan innan förhandlingarne börjat. Cherubinis förnäma lugn imponerade visserligen på Jourdan men retade honom också, såsom fallet är med låga naturer, och eggade honom att göra sin öfvermakt gällande, så mycket mer som den unga fruns ängslan sporrade hans misstroende. Det var ju klart, att österrikiskans vänner i hemlandet hade spioner och intrigörer i Frankrike äfvensom att Louis Capet stod i förbindelse med utlandet.

Jourdan befalde att huset skulle genomsökas. Genast kastade sig den larmande hopen öfver byråar, skrin och skåp, alla lådor drogos ut och genomsnokades, allting vändes upp och ned. Från källaren till taket fanns ingen vrå, som ej genomletades, till och med sängkläderna undersöktes i tanke att upptäcka något kontraband.

Cécile var nästan förlamad af förskräckelse; men då hon såg den illa berymkade Theroigne de Méricourt husera som en vandal med hennes mans skrifbord, då reste sig hennes kvinliga energi till en kraftig protest. Hon sjelf, hans rättmätiga husfru och maka,

vågade knappast närma sig förgården till denna helgedom med en dammtresa, och denna främmande person trängde med djerf hand och fräck blick ända in i det allra heligaste. Barrikadhjeltinnan bevärdigade henne ej med ett svar och drog triumferande fram ur en lönnlåda ett sorgfälligt inlagdt, med ett himmelsblått band omviradt paket med bref.

I dödlig förlägenhet appellerade den unga frun till den kvinliga finkänsligheten. Madame de Méricourt skratade henne midt i ansigtet och satte sig ned med minen af en storsvaret att fördjupa sig i de misstänkta aktstyckena. Men dessa befunnos endast bestå af brevexlingen mellan de unga tu, hvilken ej kunde innehålla någon ting politiskt komprometterande, och med ett föraktligt leende kastade amazonen kärleksbrevet på sido och sprang upp.

Husundersökningen hade icke lemnat något vittnesbörd om landsförräderi, jakobinerna slöto sitt patriotiska verk med afsjundandet af Marseillaisen. Herrn i huset uppfordrades att med den aflägga sin politiska trosbekännelse.

Och nu skedde, hvad fru Cécile förutsett. Cherubini vägrade ståndaktigt att instämma i revolutionssången. Han var den förste och ende af konstnärerna i Paris, som hade mod att vägra detta.

»Till lyktstolpen med rojalisten! Kasta genast ut honom genom fönstret!» ropades det i vildt tumult omkring honom, och den uppretade mängden trädde hotande in på honom. Vapen blixtrade, seniga armar sträckte sig fram för att gripa honom. Då trängde sig mutter Cachot fram genom hopen. Fläsande och pustande uppnådde hon rummet, ty hennes korpuless och andfåddhet hade gjort marschen besvärlig för henne, ifvern att få yttra sig, ängslan och vrede hade pressat tungt på hennes bröst. Röd i ansigtet och med händerna i sidan stälde hon sig midt för Jourdan och tog till ordet:

»Medborgare, hvad har ni för er? Den här mannen får man inte kröka ett hufvudhår på! Det säga vi, det säga damerna från hallen!»

»Vi tåla det intel! vi tåla det intel!» instämde en mångstämmig kvinnokör, som fortsattes nedåt gården och ut på gatan. Fågelhandlerskan, en knotig jättefigur, stälde sig vid sidan af mutter Jeanette, hvar på dessa båda tung- och slagfärdiga patriotiska torgdamer höllo till förmån för den f. d. vikarierande blomsterhandlaren ett så kostligt och dundrande tal, att den hotade sjelf ej kunde hålla sig från att le. Stämningen slog nu om som vädret i april. Bifallsmummel hördes från flere håll, och en välvillig jakobin hedrade Cherubini med att sätta sin frihetsmössa på honom. Men Jourdan stod

fast vid sina ordres. »Sjunga eller hänga!» voro alternativen, som konstnären hade att välja emellan. I detta kritiska ögonblick ryckte mutter Jeanette fiolen från den bredvid henne stående musikanten, tryckte den i händerna på Cherubini och hviskade till honom: »Monsieur, för Guds skull spela! För er hustrus skull! Melodien gör ju intet till saken, ni kan anse den tillhöra en herdevisal!»

Cherubinis blick föll på hans unga hustru, en bild af förtviflan. Då fattade han stråken och spelade.

Ett dånande bifall följde nu »Allons enfants de la patrie!» brusade fram med väldig styrka genom rummen ut öfver gården och gatan, och vidare sedan från gata till gata. Klädd i den röda jakobinermössan måste skaparen af »Anakreon» och »Lodoiska» i sällskap med sansculotterna och torgdamerna hela dagen draga omkring i Paris, gnidande på fiolen, och till ett värdigt slut på detta märkliga äfventyr ända in i natten å öppna torget, stående på ett kullstjelpat vinfat, spela upp till dans åt fiskmånglerskorna.

En popularitet af detta slag kunde emellertid icke falla mästaren i smaken. Redan morgonen derpå skuddade han också Seine Babels stoft af sina fötter för att med sin maka begifva sig till en väns landtgoods nära Rouen, der han fullbordade operan »Elisa» och började på sitt klassiska mästerverk »Medea», som stälde honom bland de främsta af sin tids och 19:e århundradets tondiktare.

En kallelse till det nygrundade musikkonservatoriet i Paris förde honom åter till denna stad, der han sedan hade sitt hem såsom ständig ledare af detta berömda musikinstitut. Tidens världsskakande stormar gingo öfver hans hufvud utan att någonsin vidare störa hans husfrid och den kärlekens stilla lycka, som blomstrade upp under revolutionens åskväder.

Den stora återtjenst fru Cachot bevisade sin en gång engagerade ställföreträdare var länge, under årtal, ett samtalsämne i saluhallen. Hvarje ny konservatorieslev gjorde sig ett nöje af att låta mutter Jeannette öppna sin språklåda och tala om sitt Cherubiniäfventyr.

Det goda förhållandet till mästarens familj varade så länge hon lefde, och hon blef en saluhallens veteran, som med sina klara, kloka ögon blickade ut i Guds värld, »en värld, der,» såsom hon sade, »i dåliga som i goda dagar, år ut och år in rosorna blommar, år ut och år in himmelen blånar, som för hvarje människobarn har en solstråle öfrig — om man bara förstår att fånga den».

Från scenen och konsertsalen.

Kungl. operan. Nov. 13.* Leoncavallo: *Pajazzo. Blomsterbalett.* Massenets: *Navarresiskan* (rollbesättning: se föregående nummer). — 15. Thomas: *Mignon* (Philine: frök Kragballe; Meister: hr Ödmann; Lothario: hr Bergström, fort. deb.). — 16, 18, 20, 22, 25. Verdi: *Falstaff*, lyrisk komedi i tre akter, sex tablåer af Arrigo Boito, öfversättning af E. Wallmark, dansen af Max Glasemann, dekorationer af C. Jansson och Kautsky & Rottonara i Wien (fru Alice Ford, fru Meg Page, Quickly, Nanetta Ford: fru Östberg, frök. Karlsohn, fru Almati-Rundberg, frök. Frödin; sir John Falstaff, hrr Ford, Fenton, dr Cajus, Bardolf, Pistol: hrr Lundqvist, Söderman, Lemon, Bratbost, Henriks-son, Brag). — 17, 27. v. Flotow: *Martha* (lady Harriet, Nancy: frök. Kragballe, fru Linden; Lyonel, Plumkett: hrr Ödmann, Sclergren). — 19, 28. Mozart: *Figaros bröllop*. — 26. Adam: *Nürnbergdockan*. Gluck: *Orfers* (Eurydike: frök. Kragballe). — 30. Gounod: *Philemon och Baucis*, operacomique i två akter af Jules Barbier och Michel Carré, öfvers. af Fr. Hedberg (Baucis: frök. Petrini; Philemon, Jupiter, Vulcanus: hrr Lemon, Sclergren, Bergström). Delibes: *Coppelia*, fantastisk balett och pantomim i två akter, bearb. för k. operan, satt i scen af M. Glasemann. — 29. Auber: *Fra Diavolo*.

Södra teatern. Nov. 14—30. Strauss: *Förgät mig ej* (från och med 17 nov. Pauline: fru Emma Berg, gäst; Botho von Wendt: hr Eggeling, debut; från 24 hr Ander. 21 nov. 25:e gången).

Vasateatern. Nov. 14—30. *Lycko-Pers resa*.

Musikaliska akademien. Nov. 15, 17. Pet-schnikoff-konserter. Biträd.: hr Vilhelm Stenhammar. — 21 *Konsert* af R. Henneberg. Biträd.: fru O. S., hrr Arvid Ödmann, Oscar Bergström, k. hofkapellet m. fl. — 22. *Konsert* af Bellmanskören. Biträd.: fru Dagmar Möller, hr O. Bergström, frök. Alf. Larson; dirigent: hr Erik Åkerberg. — 24. Filharmoniska sällskapets första abonnementskonsert. Biträd.: frök. Esther Sidner, k. hofkapellet; dirigent: hr Ivar Hedenblad. 1) A. Söderman: Konsertuvertyr, F dur; 2) Mendelssohn: Konsertaria, B dur, op. 94, för sopran (frök. Sidner) och ork.; 3) J. Ph. Rameau: Rigaudon de »Dardanus» för ork. af F. A. Gevaert; 4) Romanser vid piano (frök. Sidner; ackompanjaträs: frök. Alfhild Larson); 5) Cherubini: Requiem i C moll för blandad kör och orkester. — 26. *Musiksoaré* för v. l. ändamål. 1) Beethoven: Septett (hrr Fr. Neruda, L. Zetterqvist, J. Kjellberg m. fl. hofkapellister); 2) Sång (signora Swan-Bertetti); 3) Visor och Bellmanssånger (hr S. Scholander).

Vetenskapsakademien. Nov. 30. *Soaré* af frök. Tora Hwass. Biträd.: prof. Franz Neruda, konsertm. Tor Aulin, hr Axel Bergström. 1) Schumann: Pianotrio, op. 63, D moll; 2) Beethoven: S nat, op. 111, C moll (frök. Hwass); 3) Dvorák: Pianoquartett, op. 23, D dur.

Verdis »Falstaff» emottogs vid premiären med stort bifall, och att döma af de många inropningarne af hufvudpersonerna gällde detta ej i ringa mån utförandet. Efter operans slut var det i synnerhet innehafvaren af titel-

rolen, hr Lundqvist, som hyllades och rättvist nog fick äfven förste regissören hr Rundberg och kapellmästaren Henneberg del af denna hyllning. Att äfven sjelfva operan intresserat publiken är otvifvelaktigt. Visserligen är Nicolais »Muntra fruarne» med liknande text mera liflig och melodisk, musiken i denna hållen i lättare komisk stil än Verdis opera, men äfven Boito har af Shakesperepjesen skapat många lustiga scener och Verdis deklamatoriska musik till dem är rik på träffande uttryck. Verdi har sjelf sagt att han fann i Boitos librett idéalet för en musikalisk komedi och hade ett verkligt nöje af att sätta de glada versarna i musik. — I första tablån finner man Falstaff på värdshuset, sittande vid bågarn och ett stycke ifrån hans båda hejdukar och supbröder Bardolf och Pistol. Dr Cajus inträder och anklagar dessa att ha supit honom full och tagit hans pengar. Efter krakel med dem blir han kastad på dörren. Falstaff omtalar, att han funnit fruarna Ford och Page förtjusta i honom och har till dem skrivit brev, som han ber Bardolf och Pistol föra fram. De neka, och Bardolf, den komiske fyllbullten, förklarar att hans ära förbjuder honom utträta ett sådant uppdrag. Falstaff kör ut dem båda, och en liten page får bära bort brefven, hvarefter han håller en monolog om äran (tagen ur 5:te akten i första delen af Henrik IV), en episod som synes något löst påhängd. Andra tablån företer en vacker trädgårdsdekoration. I fonden till venster är Fords hus, och ett par gångar å omse sidor om en växtgrupp förena sig i förgrunden. Fruarna Ford och Page, Quickly och fru Fords dotter Nanetta träda fram på ena gången, fruarna visa för hvarandra Falstaffs brev, som jämföras och befinnas likalydande, samt besluta att hämnas. De gå ut att öfverlägga härom. Ford träder fram på den andra gången, följd af Bardolf, Pistol och Cajus, hvilka för att hämnas på Falstaff omtalat kärleksbrevet till fru Ford. Fenton sluter sig också till dem. Ford blir ursinnig och beslutar att hos Falstaff sjelf öfvertyga sig om saken. Grupper af funttimer och herrar träda vexelvis fram ett par gånger, deremellan passa Nanetta och Fenton på att råkas, kyssas och samspråka. Tablån slutar med en ensemble mellan båda grupperna på hvar sitt håll, ett musikaliskt konststycke, hvarvid grupperna sjunga i olika taktarter, och med en gemensam drill afsluta de fyra fruntimren tablån. I andra aktens första tablå ser man Falstaff åter vid värdshusbordet i sällskap med Bardolf och Pistol. Fru Quickly träder in, ödmjukt och komiskt helsande Falstaff. De båda hejdukarne befallas gå ut, och Quickly anförtror nu Falstaff, att hon skickats af fru Ford att erbjuda Falstaff ett möte »mellan 1 och 1/23».

När hon gått anmäles hr Ford under namnet Ström. Tagande fram en välfylld penningepung förklarar han sitt ärende. Han, Ström är kär i fru Ford men hon är dygden sjelf. Han vill nu öfvertala Falstaff, riddaren, att först besegra frun, sedan kan han sjelf vinna framgång. Falstaff bekänner då att hans spel var vunnet; han hade af henne kallats till ett möte samma dag. Men tiden hastar. Han måste gå bort och kläda om sig. Hr Ford rasar af svarsjuka i en lång, musikaliskt tröttande monolog, tills Falstaff, elegant och dansande af glädje int. äder då båda samtidigt, krusande, gå ut genom dörren. Nästa tablå visar oss ett rum hos fru Ford, der hon och de andra fruntimren ordna för Falstaffs mottagande. En hög skärm placeras till venster i förgrunden, en stor kläd-korg placeras längre bort i rummet. Falstaff anländer, och strax han börjat sina galanterier för fru Ford hörs hennes man anlända. Falstaff gömmer bakom skärmen. Ford med stort följte rusar in och letar efter kurtisören öfverallt, men förgäfvess. De skynda ut att leta i våningen och Falstaff gömmer sig i korgen, som Ford förut undersökt, kastande omkring de deri förvarade tvättkläderna. Dessa kastas nu åter i korgen öfver Falstaff. Under tiden ha Nanetta och Fenton kommit in och gömt sig bakom skärmen. Ford intrusar åter med sina hjelpare, får sigte på skärmen, — der har man honom! De smyga sig dit kastar ned den och finna de unga tu, till Fords harm, som bestämt Cajus till man åt sin dotter. De skynda åter ut att leta. Fru Ford har emellertid tröstat Nanetta med att hon skall få sin Fenton. Nu befallas bärare in och åläggas att kasta sjelfva korgens innehåll ut genom fondfönstret ned i den förbiflytande Themsens. Ford inkallas och får bevitna putset med den tjocke riddaren, som hörs jämra sig dernere. I tredje aktens början sitter Falstaff efter sitt ofrivilliga bad, snopen och klagande öfver världens uselhet, på en bänk utanför värdshuset, tröstande sig med en glögg. Quickly kommer in helsande men mötes af Falstaffs vrede. Då hon helsar från fru Ford, som beklagar det skedda och erbjuder ett nytt möte, börjar han lyssna till henne och ber henne följa honom in i värdshuset för vidare samtal. Fru Ford med man och dotter, Cajus och Fenton träda fram och ha sett hur Falstaff ånyo gått i fällan. Fru Ford utvecklar sin nya plan. Falstaff skall förklädd till »svarta jägaren» infinna sig vid Hernes ek i parken, der han skall anfallas af skogstroll och elfvor »till dess han bekänner sitt hjertas nedrighet». Den lustiga scenen med Falstaffs förklädnad till gumma äfvensom Spinkers komiska person i »Muntra fruarna» ha uteslutits i Boitos librett.

* Då programmet för den 13 nov., samma dag förra numret trycktes, blef ändradt på grund af sjukdomsfall, rättas härmed den felaktiga uppgiften i detta.

I sluttablån, med en särdeles vacker dekoration, ser man Windsors park och eken. Fenton svärmar i månskenet. Midnattsklockan slår, Falstaff kommer in, hölj i en vid kappa, och strax derpå fru Ford för hvilken han böjar sitt kärlekspladder. Vid ljudet af analkande tomtar och troll flyr fru Ford, Falstaff kastar sig förskräckt ned vid eken. Snart är scenen fylld af masker och utklädda figurer, som börja stinga, slå och rulla den olycklige ridaren. Ford vill emellertid att hela spektaklet skall slutas med en bröllopsfest åt »feens unga drottning». Han tänker så förena Cajus med Nanetta. Men fru Ford har utklädt Bardolf till fedrottnings och Cajus förenas nu med denne, medan ett annat par framföres af fru Ford och äfven af mannen förenas. Afsjöjning sker och listan upptäckes; emellertid låter den bedragne Ford de unga få hvarann, och alla inbjudas till bröllopsfesten, äfven den nu slagne och, som man tror, omvänd Falstaff.

Beträffande musiken innehåller i första akten Falstaffs parti flere satser af god verkan, förträffliga äro gruppernas ensemblermusik i andre tablån. I andra akten framstår Quicklys komiska musik, de lustiga uttrycken »stackars kvinna» samt »mellan ett och half tre», i tablån hos fru Ford dels hennes sång, dels det unga parets och Falstaffs utsökta lilla sång om sin pagetid. I sista tablån har Nanetta och Fenton vackra sångpartier, balett- och körmusik väcker äfven intresse. Slutfugan förefaller dock omotiverad.

Rollbesättningen är god, Hr Lundqvist är ypperlig som Falstaff med särdeles stor rörlighet och verksam komik. Den muntre fru Ford representeras väl af fru Östberg, och fru Alm.-Rundberg gör en mycket komisk, kanske väl karrikerad figur af fru Quickly; lustig till utseende och spel är Bardolf-Henrikson. Uppsättningen hedrar förste regissören. Sluttablån med sina mångfaldiga kostymer, den vackra baletten med stafvarna som bära elektriska glödlampor gör mycken effekt. Operan går berömvärdt under hr Hennebergs ledning.

Södra teatern har redan firat silfverbröllop med »Förgät mig ej», hvartill mycket bidragit fru Emma Bergs gästspel. Med större röst än företrädarinnan, i förening med behagfull liflighet, gör fru Berg stor lycka i Paulins rol. En ung tenor, hr Eggeling med behaglig, fast något svag röst och god apparition har efterträtt hr Ander. Hr Bergström med sin godmodiga komik och de roliga kupletterna väcker alltid stort bifall. Moderation i orkester och körsång synes till vinst för det hela iaktagen.

Andra kammarmusiksoarén, gifven för en talrik och erkänsam publik, bjöd på en ny stråkkvartett af Wilhelm Stenhammar, den mest framstå-

ende bland våra yngre tonsättare. Första satsen med sin fria, fragmentariska form är mera egendomlig än musikaliskt underhållande, men de följande numren deremot, Adante, Scherzo och Finale, särdeles de båda senare, stegrade intresset för det nya verket, efter hvars slut det lifliga bifallet föranledde hr Aulin att medtaga den å soarén biträdande tonsättaren på estraden för att emottaga publikens hyllning. Inledningsnumret, Handels sextett (från 1738), gjorde i sin åldriga enkelhet ett godt intryck om ock stilen alstrar en viss enformighet. Slutnumret, Brahms gedigna, för några år sedan här gifna sonat, spelades mästertligt af hrr Aulin och Stenhammar.

Alex. Petschnikoff gaf d. 10—17 nov. fyra konserter i samma lokal för nära fulla hus. Den unge konstnären entusiasmerade publiken äfven här genom sitt tekniskt fulländade spel, sin rena sångbara ton, sitt svärmiska föredrag. Man kunde endast anmärka, att hans förkärlek för det senare verkade tröttnande. Hr P. akompanjerades först af hr Roth, som i hast fick remplacera hr Stenhammar, hvilken biträdde på de tre sista konserterna. Af större saker spelade hr Petschnikoff Wieniawskis 2:a Concert op. 22, Mendelssohns konsert och Griegs Sonat n:o 3 och hit kan också räknas Bachs Chaconne, återgifven med ett mångskiftande uttryck och en fulländning som knappt kan öfverträffas. Vidare lät konstnären höra af Tschai-kowsky: Adante, Serenata, Adagio och Valse Scherzo, Brahms: ungerska dansar, Bach: Aria, Simon: Berceuse, Bazini: Calabrese, Cui: Cavatina, Saint-Saëns: Havanaise m. fl. nummer.

Richard Hennebergs på nyheter rika och intressanta konsert saknas oss utrymme att vidlyftigare omnämna. Den började med Rimsky-Korsakoffs i utlandet flerstädes spelade symfoniska Suite »Scheherazade». Scheherazade är sultan Schahriars gemål, som räddar sitt lif med att under 1001 n:tt berättas sagor för sultanen, som i öfvertygelsen om kvinnornas otrohet vill döda sina hustur. Suitens delar äro a) Hafvet och Sindbads skepp. b) Prins Kalenders berättelse. c) Den unge prinsen och den unga prinsessan. d) Fest i Bagdad. Hafvet. Skeppet krossas mot en klippa. Slut. Den något dunkla, långdragna tonmålningen är full af bjärta harmoniska skiftningar och instrumentala klangeffekter. Ivar Hallströms nya komposition »Sången», i deklamatorisk stil med särdeles mot slutet vackra sångfraser och fint instrumenterad, utfördes förtjenstfullt af hr Bergström. Derpå följde hr Hennebergs stämningsfulla Förspel till Ib-sens »Brand», jemte annan musik till pjesen af honom komponerad för dess uppförande 1885 å Nya teatern. I en ny form framträdde Aug. Söder-

mans härliga sång »Kung Heimer och Aslög», nu för tenor och orkester af hr Henneberg arrangerad efter komponistens utkast till orkesterackompanjemang. Den af herr Ödmann föredragna sången framkallade det största bifallet under aftonen och bissering. Härpå följde Wagners praktfulla orkesternummer »Siegfrids Rheinfahrt» ur »Götterdämmerung», skildrande hans Rheinfart från Brünnhildes eldborg till Gibichungarnes sal, och efter detta nummer »Träume», sångstudie af Wagner, talangfullt föredragen med vacker mezzosopran likasom förut en aria ur Massenets »Cid» af fru O. S(terzel). Wagners ståtliga, fast bullrande och långdragna »Kaisermarsch» avslutade konserten, som gaf ett nytt intyg om hr Hennebergs eminenta dirigentförmåga och det nu förstärkta hofkapellets förträfflighet.

Filharmoniska sällskapets konsert gafs för talrikt auditorium men borde ha lockat fullt hus, helst som programmet med Cherubinis Requiem var mycket värdefullt. Våra musiksällskap borde gynnas med abonnemang och frequens framför resande konsertgifvare. Konserten inleddes med Aug. Södermans spirituela Konsertuvertyr i F-dur. Ett annat instrumentnummer i första afdelningen var Rameaus »Rigaudon», ett förtjusande stycke, hvilket äfven förträffligt utfördt väckte ett bifall, som föranledde dess omtagning. I samma afdelning sjöng fröken Esther Sidner, som hitkommit från utlandet på ett kort besök, Mendelssohns konsertaria i B-dur med orkester, utmärkt föredragen, ehuru genren är något föråldrad. Den behagliga sångerskan sjöng sedan »Månestrålar» af Norman och Schumanns »Der Nussbaum» samt extra Sjögrens förträffliga »Det driver en dug», alla med ett känsligt och fint föredrag, som hänförde åhörarne. Konsertens sista afdelning, Cherubinis Requiem, ha vi på ett annat ställe i detta nummer omnämmt. Det utfördes med omsorg och pietet och skulle säkert framkallat rikare bifall, om icke den allvarliga stämning, det framkallar, lagt band på åhörarne. Konserten gick i allo väl under hr Hedenblads ledning. Ett förnyadt återgifvande af Cherubinis Requiem vore önskvärdt, måhända då i någon kyrka.

—O—

Från in- och utlandet.

Kungl. operan. Gounods »Philemon och Baucis», som nu åter upptagits, gafs här först i mars 1879 med följande rollbesättning: Baucis: fru Moe-Thorsell, en bacchant: fröken Strandberg; Philemon, Jupiter, Vulcanus: hrr Ödmann, Willman och Janzon. Hufvudrollerna innehafvas nu af fröken

Petrini, hrr Lemon, Sellergren och Bergström, som i denna rol gör sin andra debut.

Romance-Konsert gifves d. 3 dec. i Musikaliska akademien af fru Eva Nansen med biträde af fröken Alfh. Larson och konsertmästaren Tor Aulin. Fru Nansen kommer hit ifrån Finland, der hon hänfört sin publik vid hvarje uppträdande.

Konsert till förmån för Stockholms läraresällskaps byggnadsfond kommer att gifvas å k. vetenskapsakademiens hörsal måndagen den 7 december kl. half 8 e. m. Programmets musiknummer äro kompositioner af d:r A. M. Myrberg. Biljetter finnas att tillgå i Abr. Lundquists hofmusikhandel. Se annonsen å denna sida.

Ny svensk pianotrio. På en af Mazerska sällskapets senaste sammankom-

ster utfördes en nyligen komponerad Trio för piano, violin och violoncell af organisten i Klara, dir. G. P:n Hägg, som dervid sjelf utförde pianostämman och assisterades på ett utmärkt sätt af de unga konstnärerna hrr M. Ahlberg och C. Pettersson. Den fyrsattiga kompositionen, som väckte de närvarandes stora bifall, bland dem flere af hufvudstadens förnämsta musiker, är ett polyfont arbete i stor stil, rikt på harmoniska vexlingar och äfven märkligt i melodiskt och rytmiskt hänseende. Trions utgifvande af trycket förberedes.

Charles Kjerulf, den bekante, framstående danske tonsättaren och musikkritikern i »Politiken», har besökt vår hufvudstad, enkom för att bevista Aulinska kvartettens soaré och särskildt för att dervid åhöra Wilhelm Stenhammars nya stråkkvartett. Hr Kjerulf åhörde äfven generalrepetitionen af »Falstaff».

Arbetareinstitutets söndagskonsert d. 15 nov. gafs med program upptagande uteslutande kompositioner af Edward Grieg: Sonat (F-dur, op. 8) och Romans (ur Sonat, op. 45) för violin och piano, spelade af fröknarna Sigrid Lindberg och Märtha Ohlsson, ur Eolbergs suiten, Erotik och Humoresk, utförda af fröken Ohlsson, samt 6 sånger (Et Vennestykke, Med en Primula veris, Lök, Solnedgang, En Svane och Margretes Vuggesang), sjungna af fru Gudrun Torpadie-Lindblom.

En kortare konsertturné har i slutet af november företagits af sångerskan fru Gudrun Torpadie-Lindblom och violinisten fröken Sigrid Lindberg. Det program, som de båda med rätta så populära, talangfulla artisterna uppgjort för denna turné, bjöd på värdefulla musiknummer. Den första konserten gafs onsdagen den 25 nov. i Falun.

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

16 Regeringsgatan 16

Flyglar, Pianinos och Orgelharmnier af de bästa svenska och utländska fabriker i största lager till billigaste priser under fullkomligt ansvar för Instrumentens beståndl.

Obs.! Hufvuddepot för Blüthners verldsberömda Flyglar, samt Rö-nischs & Steinweg Nachfolgers utmärkta Pianinos.

Konsert

gifves till förmån för

Stockholms Läraresällskaps
Byggnadsfond

med benäget biträde af fröknarna Märtha Olsson och Signe Pettersson, fru Ellen von Heland, fröknarna Alma Hallström och Naima Stjernspetz, herrar Bedinger, Rutström och C. Pettersson samt amatörer

Måndagen den 7 December kl. 1/2 8 e. m.
i K. Vetenskapsakademiens hörsal.

Program: Kompositioner af D:r A. M. Myrberg för stråkkvartett, sol-sånger, sångduett r, solo för violin, för violoncell och för piano samt sångkvartetter.

Biljetter å 2 kr. och 1,50 finnas att tillgå i Abr. Lundquists hofmusikhandel, Malmtorgsgatan 8.

Musikinstrument

af alla slag förskrifver man billigast från

Conrad Eschenbachs Fabrik
Marknenkirchen 7 S:a

Illustrerad Prislista gratis.

Agent sökes.

J. G. MALMSJÖ

GÖTEBORG

Etablerad 1843.

Kongl. Hofleverantör.

Tjugn
första

pris, in- och
utrikes.

Beqväma
afbetalnings-
vilkor.

Talrika vitsord
från framstående musici
och konstnärer, bl. a. från
Alfred Reisenauer, Professor
Franz Neruda, Alfred Grünfeld,
Moritz Rosenthal, Madame Teresa
Carreno, Fru Margareta Stern, Fru
Hilma Svedbom, Fröken Tora Hwass samt
Kungl. Musikaliska Akademien och Göteborgs
mera framstående musici och musiklärarinnor.

Skandinaviska Orgelfabrikens Kammarorglar,

hvarå de nyaste
uppfirningar och
förbättringar till-
lämpas, äro af
våra förnämsta
orgelkännare så-
väl i Stockholm
som i landsorten
enhälligt vitsor-
dade för att vara
de bästa i nor-
den tillverkade.
Prisbelönte i Kö-
penhamn 1888 (enda pris med medalj),
i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890
(första pris). Priskuranter sändas på be-
gäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken.
Kontor och utställning i Stockholm:
Mästersamuelsgatan 24.

Nytt diktverk af
Daniel Fallström.

Ur Gustaf Wasas saga.

Med musik af **Andreas Hallén**,
samt talrika originalillustrationer
af **Einar Tonslow.**

Elegant utstyrsel. —
— Vackraste julgåfva.

Pris endast 1 kr. 50 öre.

Presentkort

å
Svensk Musiktidning

å 5 kronor

finnes att tillgå å tidningens expedition
Kungstensgatan 56.

Pianolektioner

i
Vasastaden

meddelar undertecknad, adress
Kungstensgatan 56, 3 tr. upp.

Frans J. Huss.

Oscar Lejdström,
Sånglärare.

Mäster-Samuelsgatan 35.

Innehåll: Cherubini och hans Requiem
i C moll (med porträtt). — En nordisk mu-
sikfest vid Stockholmsutställningen 1897. —
Musikbref från Norrköping, af —s—. — Föl-
jetong: Cherubini under revolutionen, af C.
Haass (forts. och slut). — Från scenen och
konsertsalen. — Från in- och utlandet. —
Annonser.